

Motion till riksdagen 2006/07:Ju280

av **Magdalena Andersson m.fl. (m)**

Så kallade auktoriserade skyddsänglar

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att undersöka möjligheten att införa s.k. auktoriserade skyddsänglar i den kommande handlingsplanen för att bekämpa mäns våld mot kvinnor.

Motivering

Under 2005 blev 30 000¹ kvinnor förföljda, hotade eller trakasserade. Förföljare var till allra största delen män eller före detta makar.

Självfallet borde ingen människa behöva fatta beslutet att lämna alla man känner, hela den egna bekantskapskretsen, familjen, jobbet och de återstående vännerna. Trots det tvingas många att göra det. I dag lever hela 9 250 personer med skyddad identitet. Under 2004 hade 770 personer både skyddad identitet och kvarskrivning², en siffra som ständigt ökar – i dag är antalet 1 184 personer.

Bakom dessa tal döljer sig oftast ofattbara människoöden. Vanligen har personerna lämnat ett våldsamt familjeliv med fortsatta hot och förföljelser, ibland flera år i sträck. Våld, trakasserier, förföljelser, hot och oro för den egna och barnens säkerhet har gjort att de tagit det största steg man kan göra för att skydda sig. De har lämnat allt.

Vid akuta situationer, när polis, åklagare och socialtjänst är inblandade, har kvinnor i bästa fall rimlig möjlighet att få bistånd med stöd och hjälp för stunden och för att lösa de problem som kan uppstå i krisläge. Om det dessu-

¹ Brottsförebyggande rådet.

² Kvarskrivning innebär att den förföljdes verkliga adress inte framgår i folkbokföringsregistret. I stället anges som adress i registret, adress till skattekontoret på den gamla folkbokföringsorten.

Fel! Okänt namn på

tom, som Moderaterna föreslagit, införs en brottsofferhandläggare på varje polismyndighet kan det vara en god hjälp för utsatta kvinnor, åtminstone i startskedet av en process. Tyvärr är det inte lika enkelt att få ett personligt stöd och hjälp med skilda problem under de år som kommer, framförallt inte för dem som lever med skyddad identitet.

Att ständigt leva under den press som livet med skyddad identitet medför är obestridligt mycket stressande. Många kvinnor kämpar därför med både rädsla och depressioner. Alla sociala kontaktnät är brutna och man lever helt utlämnad till sina egna förmågor. Vid kontakter med olika myndigheter, skola eller sjukvård, uppstår ofta besvärliga och byråkratiska situationer som riskerar att röja den skyddade identiteten. Det kan handla om att en okänslig lärare anser att alla barn ska fotograferas till skolkatalogen, vilket kan medföra att familjen är tvungen att flytta en gång till. Det kan vara frågan om att föräldrarna av någon anledning har delad vårdnad vilket försvårar möjligheten till skyddad adress. Det kan röra barns möjlighet att få slutbetyg från skolan, något som kan vara komplicerat om barnen går i skolan under pseudonym. Problemen är oändliga. Hur ska man få ett banklån utan en riktig identitet? Hur få betalt för sjukresor till och från sjukhuset om man har kvarskrivning och i registren inte finns noterad på den adress man åker från, utan någon annanstans? Problemen minskar inte med tiden, och svaren på frågorna är inte alltid enkla. De olika myndigheter som är inblandade känner inte alltid till dem. Det är ytterligare något som bidrar till att öka stressen för kvinnorna och de barn som är inblandade.

Jag fick dock skyddad adress. Men, (lång historia) skyddet läckte till både höger och vänster. Micke ringde runt till typ vårdcentraler, tandläkare, arbetsförmedlingar och fick alltid reda på var jag befann mig. Jag fattar fortfarande inte hur det gick till.

Efter 6 månader på flykt klappade jag ihop. In på akuten, jag trodde att jag blivit galen. Kunde inte tänka klart.

Hur som helst beslutade jag mig därefter att åka utomlands. Satt med en atlas i knäet. Blundade, slog upp en sida och åkte till det landet. Här bor jag än idag.³

Inom vården förbereds nu införandet av vårdguider. De ska ha till uppgift att tillsammans med den enskilde identifiera och formulera behoven av vård och omsorg och se till att olika huvudmäns insatser planeras, samordnas och genomförs. Dessutom ska de bistå och kunna företräda den enskilde i kontakterna med olika myndigheter och leverantörer av vård och omsorg. Vårdguiden ska även bevaka vårdtagarens lagstadgade rättigheter.

Vi ser behovet av en annan form av vårdguider också för alla de personer som lever under skyddad identitet. Vi kallar dem inte för vårdguider utan för skyddsänglar. En skyddsängel ska vara någon som finns centralt placerad vid en lämplig myndighet och som har som uppgift att vara det bollplank som så många saknar och behöver. Dess uppgift ska vara att fungera som vägvisare åt personer som lever med skyddad identitet och också bistå i kontakter med olika myndigheter eller institutioner där problem uppstår. Vi anser att detta

³ www.fagelfenix.net.

Fel! Okänt namn på

behövs. Alldeles säkert i början av det nya liv man tvingats välja, men också efter flera år, när nya problem uppstår som man tidigare inte kunnat föreställa sig.

I budgetpropositionen för 2007 har regeringen tillkännagivit att man har för avsikt att återkomma med en handlingsplan för att bekämpa mäns våld mot kvinnor. Där har man också tänkt se över skyddet för kvinnor som utsätts för allvarliga former av hot och förföljelse. Regeringen bör inom ramen för denna handlingsplan undersöka möjligheten att införa ”auktoriserade skyddsänglar” som ett komplement till andra skyddsåtgärder för personer som lever med skyddad identitet.

Stockholm den 27 oktober 2006

Magdalena Andersson (m)

Inger René (m)

Cecilia Magnusson (m)

Ewa Björling (m)

Catharina Elmsäter-Svärd ()

Anne Marie Brodén (m)

Ewa Thalén Finné (m)

Marietta de Pourbaix-Lundin (m)

Ulla Löfgren (m)

Cecilia Widegren (m)

Anna Lilliehöök (m)